

UTKAST 3 januari 2020

Statsrådets förordning

om allmänna villkor för beviljande av investeringsstöd för projekt som ersätter energiutvinning ur kol åren 2020–2025

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 8 § i statsunderstödslagen (688/2001):

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning innehåller bestämmelser om beviljande, utbetalning och användning av investeringsstöd enligt statsbudgeten för stödjande av investeringar som ersätter energiutvinning ur kol.

2 §

Definitioner

I denna förordning avses med

- 1) *investeringsprojekt* en investering i anläggningstillgångar,
- 2) *energiutvinningsområde* en kommun eller motsvarande område där kol används vid energiproduktion annat än som stödbränsle,
- 3) *kol* i 3 § 7 punkten i lagen om förbjudande av energiutvinning ur kol (416/2019) avsett kol.

3 §

Statsbidragsmyndighet

Arbets- och näringsministeriet beslutar om beviljande av investeringsstöd och sköter övriga uppgifter i samband med det.

4 §

Investeringsstödet förenlighet med Europeiska unionens inre marknad

En förutsättning för att investeringsstöd ska kunna beviljas är att bestämmelserna om förutsättningarna för beviljande av stöd och de specifika villkor för beviljande av miljöstöd som anges i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget iakttas.

För att investeringsstöd ska kunna beviljas förutsätts dock att Europeiska kommissionen har godkänt det enskilda stödet i fråga som förenligt med den inre marknaden, om

- 1) stödet överstiger 15 miljoner euro, eller
- 2) stödet inte annars omfattas av tillämpningsområdet för den förordning som nämns i 1 mom.

Investeringsstödet kan i de fall som avses i 2 mom. beviljas villkorligt innan kommissionen har godkänt det.

5 §

Projekt som kan få stöd

Investeringsstöd kan beviljas för sådana investeringsprojekt som genomförs av energiproducenter som i specificerade energiutvinningsområden före den 1 maj 2025 helt frångår energiutvinning ur kol och som

- 1) främjar produktionen eller användningen av förnybar energi,
- 2) främjar energisparande eller effektivisering av energiproduktionen eller användningen av energi, eller
- 3) i övrigt främjar ovannämnda mål.

Investeringsstöd kan dock enligt målet i 1 mom. 1 punkten beviljas endast för sådana investeringsprojekt som främjar ny teknik och kommersiellt utnyttjande av den eller som innebär investering i en ny anläggning eller när det är fråga om en sådan ersättande investering som i betydlig grad bidrar till ökning av produktionen av förnybar energi eller när någon annan betydande positiv energieffekt enligt målet uppnås.

En ytterligare förutsättning för beviljande av investeringsstöd är att ett investeringsprojekt som gäller ett vattenkraftverk är förenligt med Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område.

Investeringsstöd kan dock enligt målet i 1 mom. 2 punkten beviljas endast för sådana investeringsprojekt vars syfte inte är att säkerställa fullgörandet av en obligatorisk skyldighet som gäller stärkande av nivån på miljöskyddet.

6 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av investeringsstöd

Investeringsstöd kan beviljas om

- 1) projektet inte skulle genomföras eller den nya teknik som ingår i projektet inte skulle tas i bruk utan stödet inom den tidsfrist som anges i 5 § 1 mom., och
- 2) det före ansökan om stöd inte i fråga om projektet har fattats något sådant bindande investeringsbeslut, gjorts någon sådan beställning av en huvudanordning, fattats något sådant beslut om inledande av byggnadsarbetet eller ingåtts någon annan sådan förbindelse som innebär att det inte längre är möjligt att inhibera projektet utan betydande ekonomisk förlust.

Investeringsstöd kan dock beviljas för andelen ny teknik i ett investeringsprojekt, en energieffektivitetsåtgärd eller annars i begränsad omfattning, om den avgränsade del av projektet som finansieras med stödet i fråga inte har inletts i enlighet med 1 mom. 2 punkten, fastän projektet i övrigt har inletts. Det föreligger inte något hinder enligt 1 mom. 2 punkten för beviljandet av investeringsstöd,

om röjnings- och jordbyggnadsarbetena i samband med investeringsprojektet har inletts före ansökan om stöd.

En ytterligare förutsättning för beviljande av investeringsstöd är att stödmottagaren finansierar minst 25 procent av projektet med sådan finansiering som inte inbegriper offentligt stöd. Detta tillämpas dock inte på projekt som genomförs av en kommun eller en sammanslutning som huvudsakligen ägs av en kommun till den del det är fråga om finansiering som beviljas av kommunen.

7 §

Mottagaren av investeringsstöd

Investeringsstöd kan beviljas till företag, kommuner och andra sammanslutningar.

Investeringsstöd beviljas dock inte till

- 1) organisationer vars verksamhet finansieras genom statsbudgeten,
- 2) ämbetsverk, institutioner och andra organ som hör till den ekonomiförvaltningsorganisation som avses i lagen om statsbudgeten (423/1988),
- 3) dem som driver anläggningsprojekt för vilka de får statsandel,
- 4) bostadsaktiebolag, bostadsfastigheter eller gårdsbruksenheter eller projekt i anslutning till dem, med undantag av sådana projekt i anslutning till gårdsbruksenheter där den producerade energin används utanför produktionsverksamheten inom jordbruket,
- 5) sådana företag i svårigheter som avses i Europeiska unionens regler om statligt stöd,
- 6) sammanslutningar som har blivit föremål för en utsökningsåtgärd, har försatts i likvidation eller konkurs eller har blivit föremål för saneringsförfarande enligt lagen om företagssanering (47/1993).

8 §

Investeringsstödet maximibelopp

Investeringsstöd som beviljas på basis av prövning från fall till fall får för investeringsprojekt utgöra högst 30 procent av de godtagbara kostnaderna.

Investeringsstödet kan höjas med tio procentenheter till den del projektet inbegriper ny teknik.

9 §

Ansökan om investeringsstöd

Ansökan om investeringsstöd ska lämnas till Finansieringsverket. Den som ansöker om stöd ska lämna sådana uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna bedömas och avgöras.

I ansökan om stöd för investeringsprojekt och dess bilagor ska åtminstone följande uppgifter lämnas:

- 1) sökandens officiella namn, adressuppgifter, e-postadress, företags- och organisationsnummer samt företags storlek,
- 2) en plan för slopande av energiutvinning ur kol i enlighet med 5 § 1 mom.,
- 3) det primära målet för projektet enligt 5 § 1 mom., en beskrivning av projektet samt planen och tidtabellen för projektets genomförande,
- 4) en uppskattning av projektets energiekonomiska effekter, projektets konsekvenser i fråga om utsläpp av växthusgaser och andra betydelsefulla miljökonsekvenser av projektet samt projektets sysselsättningseffekter och andra effekter,
- 5) projektets specificerade kostnadsförslag,
- 6) projektets finansieringsplan,
- 7) ett minimibelopp av stöd som projektet bedöms kunna komma igång med, och motiveringar därtill,
- 8) projektets lönsamhetskalkyl exklusive stöd och inklusive stöd,
- 9) en redogörelse för övriga offentliga stöd som har sökts och beviljats för projektet, inklusive de stöd som Europeiska unionen har beviljat.

Om det är fråga om ett investeringsprojekt som handlar om ny teknik, ska det i ansökan och dess bilagor redogöras för teknikens nyhetsvärde och riskerna med den samt möjligheterna att utnyttja tekniken och de extra kostnader som den nya tekniken medför jämfört med projekt med sedvanlig teknik.

10 §

Grunder som tillämpas vid jämförelse av ansökningar om investeringsstöd

Arbets- och näringsministeriet beslutar om beviljande av investeringsstöd genom att jämföra de belopp av stöd som ansökts, projektens energieffekter, kostnadseffektivitet, genomförbarhet, nyhetsvärdet hos den teknik som ingår i projekten och reproducerbarheten av teknik eller projekt samt andra effekter.

Vid prövning av beviljandet av investeringsstöd ska företrädere ges investeringsprojekt som främjar ny teknik och det kommersiella utnyttjandet av den. Om det inom ramen för den fullmakt som enligt statsbudgeten står till förfogande är möjligt att bevilja stöd också för andra projekt, ska företrädere ges andra än på förbränning baserade investeringsprojekt samt projekt för kraftvärmeproduktion jämfört med projekt för särproduktion av värme.

11 §

Godtagbara kostnader

Kostnader som kan godtas för ett investeringsprojekt är

- 1) kostnader för anskaffning och montering av maskiner och anordningar,

- 2) kostnader för byggnader,
- 3) kostnader för byggnadstekniska arbeten och övervakning av byggnadsarbetena, den anslutningsavgift som distributionsnätinnehavaren tar ut för elproduktionen samt kostnader för byggandet av en stamledning som behövs för anslutning till fjärrvärmenätet för ett fjärrvärmeverk som ska byggas,
- 4) kostnader för anskaffning av markområden som direkt hänför sig till investeringen, till den del kostnaderna inte överstiger 10 procent av de sammanlagda godtagbara kostnaderna för projektet, samt kostnader för röjnings- och jordbyggnadsarbeten,
- 5) berednings- och planeringskostnader, till den del kostnaderna inte överstiger 20 procent av de godtagbara kostnaderna för projektet,
- 6) kostnader för idrifttagning och utbildning av den driftspersonal som idrifttagningen förutsätter,
- 7) kostnader för uppföljning av investeringen för högst ett år efter det att investeringen tagits i bruk, om detta är motiverat på grund av projektets särdrag eller av andra särskilda skäl.

Om det är fråga om ett investeringsprojekt enligt målet i 5 § 1 mom. 2 punkten, är de extra investeringskostnader som behövs för att uppnå målet godtagbara kostnader.

Godtagbara kostnader för ett investeringsprojekt är inte de löner som stödmottagaren betalat, stödmottagarens omkostnader, representationsutgifter, räntor eller andra finansieringskostnader, andra anslutningsavgifter än de som avses i 1 mom. 3 punkten, avgifter som baserar sig på lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), avsättningar med tanke på kostnader, stödmottagarens resekostnader och inte heller de mervärdesskatter som stödmottagaren betalat. Kostnaderna kan dock godkännas inklusive mervärdesskatter, om finansieringsmottagaren inte är mervärdesskatteskyldig. Kostnader som inkluderar mervärdesskatt kan också godkännas, om de hänför sig till mervärdesskattefri verksamhet och den mervärdesskatt som betalas kvarstår som en slutlig utgift för stödmottagaren.

Om investeringsprojektet finansieras genom leasing, avbetalning eller på något annat motsvarande sätt eller genomförs med hjälp av ett avtal om energiprestanda, kan som utgifter godkännas högst de kostnader som motsvarar inköpspriset för anskaffningen, men inte förvaltnings-, finansierings-, försäkrings-, reparations- eller underhållskostnader eller andra motsvarande kostnader.

För ett investeringsprojekt kan kostnader för anskaffningar hos parter som står i ekonomisk intressegemenskap med stödmottagaren godkännas endast till den del stödmottagaren visar att kostnaderna motsvarar självkostnadspriset. Parterna i en affärstransaktion står i ekonomisk intressegemenskap med varandra, om den ena parten kan utöva bestämmande inflytande eller betydande inflytande över den andra parten vid beslutsfattande om dess ekonomi och affärsverksamhet eller om en tredje part ensam eller tillsammans med sin närstående krets utövar bestämmande inflytande över båda parterna i affärstransaktionen.

12 §

Ansökan om utbetalning av investeringsstöd

Investeringsstödet betalas ut på ansökan (*ansökan om utbetalning*) i efterskott i den takt som projektet framskrider och enligt uppkomna, betalda kostnader.

Det stöd som beviljats för investeringsprojekt kan sökas för utbetalning i en eller flera poster. I samband med varje ansökan om utbetalning ska stödmottagaren lägga fram ett utlåtande av stödmottagarens representant över hur projektet framskrider samt tillförlitlig utredning om hittills uppkomna och betalda kostnader. I ansökan om utbetalning av den första posten eller ansökan om utbetalning av stödet i en post ska sökanden dessutom presentera utredning om projektets totala finansiering. Ansökan om utbetalning av den sista betalningsposten (*slutredovisning*) ska lämnas till den som beviljat stödet inom fyra månader från den dag då projektet enligt stödbeslutet ska ha slutförts. I slutredovisningen ska en kostnadsredovisning som omfattar hela projektets faktiska kostnader lämnas. Den som beviljat stödet kan av särskilda skäl bevilja förlängd tid för lämnande av slutredovisning, om ansökan om detta lämnas in före utgången av den utsatta tiden.

I ansökan om utbetalning av den sista posten eller ansökan om utbetalning av stödet i en post ska stödmottagaren dessutom presentera utredning om utvecklingen vad gäller energiutvinning ur kol i relation till förutsättningen för beviljande av stöd enligt 5 § 1 mom. i det energiutvinningsområde som specificeras i stödbeslutet.

En i 1 kap. 2 § 1 punkten i revisionslagen (1141/2015) avsedd revisor ska i samband med slutredovisningen lämna en rapport om sina iakttagelser beträffande de kostnader som redovisats för projektet under hela projektperioden. Om stödmottagaren är en kommun, en samkommun eller en församling, lämnas rapporten av dess revisor. Vid projekt där antalet inköpsfakturer är högst fem kan den som beviljar stödet som ett alternativ till revisorns rapport godkänna att sökanden till redovisningen fogar kopior av inköpsfakturorna och betalningsverifikat som visar att fakturorna har betalats.

13 §

Utbetalning av investeringsstöd

Den första posten av investeringsstöd som beviljats för ett investeringsprojekt kan betalas ut när stödmottagaren gjort en bindande beställning av en huvudanordning och inlett byggandet samt minst 20 procent av kostnaderna har betalats.

Den sista posten av investeringsstöd som beviljats för ett investeringsprojekt kan betalas ut när projektet har slutförts och den egendom som är föremål för stödet har försäkrats mot skada och slutredovisningen har godkänts. Den sista betalningsposten ska vara minst 20 procent av det beviljade stödet. I beslutet om utbetalning av den sista betalningsposten fastställs det slutliga beloppet av stödet. Om de faktiska godtagbara kostnaderna underskrider det belopp som nämns i stödbeslutet, är storleken på det slutliga stödet den andel av de faktiska godtagbara kostnaderna som stödprocenten anger.

Utbetalningen av investeringsstödet ska avbrytas, om stödmottagaren inte har följt ett sådant beslut om återkrav av stöd som avses i 1 § i lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd (300/2001).

14 §

Användnings- och överlåtelsebegränsningar som gäller egendomen

Egendom som varit föremål för investeringsstöd ska användas för det ändamål som anges i stödbeslutet under fem års tid och får inte under denna tid överlätas till någon annan eller överföras i någon annans ägo eller besittning. Det är dock möjligt att temporärt överföra äganderätten till ett finansieringsbolag eller motsvarande, om användnings- och besittningsrätten kvarstår hos stödmottagaren.

I stödbeslutet ska det anges när den tid som avses i 1 mom. börjar och löper ut.

Av särskilda skäl kan den som beviljat stödet på ansökan avvika från de användnings- och överlåtelsebegränsningar som anges i 1 mom.

15 §

Utrednings- och anmälningsskyldigheten för mottagare av investeringsstöd

Mottagaren av investeringsstöd ska senast före utgången av 2026 lämna den som beviljat stödet en redogörelse för slopande av energiutvinning ur kol på det sätt som föreskrivs i 5 § 1 mom. i det energiutvinningsområde som specificeras i stödbeslutet. Dessutom ska mottagaren av investeringsstöd inom två år från utbetalningen av den sista stödposten lämna den som beviljat stödet en redogörelse för projektets i 9 § 2 mom. 4 punkten avsedda effekter och konsekvenser.

Mottagaren av investeringsstöd ska underrätta den som beviljat stödet om sådana förändringar i förhållandena som påverkar iakttagandet av användnings- och överlåtelsebegränsningarna eller användningen av egendomen för det ändamål som anges i stödbeslutet omedelbart efter det att förhållandena förändrats, dock senast två månader senare. Den som beviljar stöd kan av särskilda skäl på stödmottagarens ansökan besluta att ge ett förhandsbesked om huruvida ändringen av förhållandena kräver att sådana åtgärder som avses i statsunderstödslagen vidtas och huruvida det är möjligt att bevilja undantag med stöd av 14 § 3 mom. I ansökan om förhandsbesked ska det lämnas den information som behövs för att saken ska kunna bedömas och avgöras, och förhandsbesked kan sökas tidigast tre månader innan ändringen av förhållandena avses bli genomförd.

16 §

Bokföringsskyldigheten för mottagare av investeringsstöd

Mottagaren av investeringsstöd ska som en del av sin bokföring enligt bokföringslagen (1336/1997) föra bok över projektet med hjälp av ett eget kostnadsställe eller konto eller på annat sätt så att användningen av stödet kan övervakas utan svårighet.

Stödmottagaren ska bevara alla verifikationer och det övriga bokföringsmaterial som hänför sig till genomförandet av det understödda projektet på det sätt som avses i bokföringslagen.

17 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 2020 och gäller till och med den 31 december 2025.

Helsingfors den 2020

Näringsminister Mika Lintilä

Specialsakkunnig Inkeri Lilleberg